

> Retouradres «PostbusNr» «PostcodePlaats»

Rijksvastgoedbedrijf (Defensierrein of militaire luchthavens)

T.a.v. [REDACTED]

Postbus 16169

2500BD 'S-GRAVENHAGE

Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
Mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026332519

Kenmerk
WNB/2022/005.toek

Bijlagen
4

Datum 29 april 2022

Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 27 januari 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 4 april 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Diverse werkzaamheden EvN-kazerne Roosendaal', gelegen in de gemeente Roosendaal. Het project betreft diverse werkzaamheden op de Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van het hekwerk rondom de kazerne, het bouwrijp maken van het perceel aan de Parabaan 16, het uitbreiden van het bestaande parkeerterrein op het noordelijke perceel, het aanbrengen van een (openbaar) fietspad rondom de retentievijver, het gedeeltelijk dempen van de retentievijver, het realiseren van nieuwbouw op de meest zuidelijke parkeerplaats van de kazerne en het uitbreiden van het bestaande elektriciteitsnetwerk.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*) en de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 29 april 2022 tot en met 1 maart 2024 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de alpenwatersalamander en de eekhoorn.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Diverse werkzaamheden EvN-kazerne Roosendaal', gelegen in de gemeente Roosendaal op de Engelbrecht van Nassaukazerne, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Engelbrecht van Nassaukazerne, Roosendaal' van 26 januari 2022 (bijlage 2 van dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met inachtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Engelbrecht van Nassaukazerne, Roosendaal' van 26 januari 2022 (bijlage 3 bij dit besluit) en in de aanvullingen van 1 april 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de alpenwatersalamander en de eekhoorn. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door deskundige(n) op het gebied van de alpenwatersalamander en eekhoorn.

- k. Vóór de werkzaamheden aan de voortplantingsvijvers starten moeten, onder ecologische begeleiding, eerst de nog aanwezige alpenwatersalamanders in de vijver worden afgevangen met fuiken. Vervolgens dient de vijver met een amfibievriendelijke pomp te worden leeggepompt tot een diepte van 40 cm. Daarna kan de vijver worden leeggeschept, waarbij alle aanwezige dieren en planten worden overgeplaatst, en zowel in de retentie- als ook in de compensatievijver de oorspronkelijke vegetatie en macrofauna van de voortplantingswateren binnen het plangebied weer teruggeplaatst worden. Dit om te voorkomen dat ei-afzet verloren gaat.
- l. Daarnaast dient ook het plangebied te worden onderzocht op aanwezigheid van juveniele dieren. Deze dieren dienen te worden afgevangen en te worden verplaatst naar het omliggend leefgebied van de compensatievijver.
- m. Bij de retentievijver dient u als aanvullende maatregel gedurende de werkzaamheden, ook het werkgebied af te scheiden middels amfibieschermen van het resterende leefgebied van alpenwatersalamander.
- n. Nadat het werkterrein is vrijgegeven, dient de betrokken ecooloog door het nemen van zorgmaatregelen (amfibieschermen, controles) te voorkomen dat alsnog exemplaren van de alpenwatersalamander het werkterrein kunnen betreden. De zorgmaatregelen dient u onderbouwd op te nemen in het ecologisch werkprotocol.
- o. U dient tijdelijke voortplantingswatertjes door regenval of anderszins binnen het plangebied te voorkomen.
- p. Rondom de compensatievijver dient net als bij de retentievijver materiaal van het plangebied te worden gebruikt om takkenrillen/overwinteringslocaties te creëren voor de alpenwatersalamander.
- q. De vegetatie en de waterkwaliteit van de vijvers en het overwinteringsgebied op de kazerne en de retentievijver dient optimaal geschikt te blijven voor de alpenwatersalamander.
- r. De monitoring dient de voortplantingswateren op en rondom de kazerne (inclusief de retentievijver en sloten alsmede de compensatievijver) te omvatten voor een periode van drie jaar. De monitoringsrapportages dienen jaarlijks aangeleverd te worden bij het bevoegd gezag.
- s. Indien na monitoring blijkt dat ondanks maatregelen het leefgebied van de alpenwatersalamander zowel op en rondom de kazerne alsmede de compensatievijver als voortplantingswater niet gewaarborgd is, dient u kwaliteitsverbeteringsmaatregelen uit te voeren om het leefgebied met de daarbij behorende functies te waarborgen.

Overige voorschriften

- t. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Datum
29 april 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026332519

Kenmerk
WNB/2022/005.toek

- u. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- v. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de alpenwatersalamander

Artikel 3.10, lid 1b van de Wet natuurbescherming

De alpenwatersalamander is in het plangebied aangetroffen. De soort gebruikt het plangebied als leefgebied (zowel land- als waterbiotoop). De alpenwatersalamander gebruikt het plangebied dan ook als overwinteringsgebied en voortplantingsplaats. Binnen het plangebied zijn in totaal zeven voortplantingswateren van alpenwatersalamander aangetroffen, namelijk zes vijvers en één waterput op het perceel Parabaan 16. Daarnaast bevindt zich een retentievijver ten noorden van het plangebied, waar ook de alpenwatersalamander is aangetroffen². De populatiegrootte binnen het plangebied wordt geschat op 65 tot 130 exemplaren. De totale grootte van de populatie alpenwatersalamander op de kazerne wordt geschat tussen de 75 en 150 dieren. Door de werkzaamheden worden verblijfplaatsen van de alpenwatersalamander opzettelijk beschadigd of vernield.

Door de werkzaamheden in het plangebied zal in totaal circa 3350 m² optimaal en 2000 m² marginaal geschikt overwinteringsgebied van de alpenwatersalamander verdwijnen. Er gaan zeven voortplantingswateren verloren met een totale oppervlakte van circa 115 m², dit zijn de zes vijvers en de waterput op het perceel Parabaan 16. Daarnaast wordt een retentievijver, die tevens functioneert als voortplantingswater, en omliggend overwinteringsgebied in de nabijheid van de kazerne gedeeltelijk gedempt wegens ruimtelijke ingrepen.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de alpenwatersalamander tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6, pagina's 21, 22, 23, 24 en 25 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Engelbrecht van Nassaukazerne, Roosendaal' van 26 januari 2022. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. U dient rekening te houden met de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de alpenwatersalamander. De werkzaamheden dienen overdag plaats te vinden, omdat deze soort (juvenielen buiten de voortplantingswateren) vanaf de schemering gaat foerageren. Dit houdt in dat u buiten deze kwetsbare perioden de voortplantingswateren dient te dempen waarbij de alpenwatersalamander in de te dempen voortplantingswateren wordt weggevangen. Na het wegvangen van alpenwatersalamanders dienen de voortplantingswateren nog diezelfde dag gedempt te worden. Hierbij worden de wateren voorafgaand aan het dempen leeggepompt. De pomp dient hierbij uitgerust te zijn met een fauna sparende voorziening zodat dieren en larven niet in de pomp worden gezogen.

² De retentievijver op het noordelijke perceel is eigendom van de gemeente Roosendaal. Het Rijksvastgoedbedrijf huurt deze grond en is voornemens deze grond te kopen. Het Rijksvastgoedbedrijf zal de aannemer aansturen die de werkzaamheden op dit perceel gaat uitvoeren.

Ook na april is mogelijk om de wateren te dempen mits de voortplantingswateren kort voorafgaand aan het afvangen zijn afgeschermd met amfibieën-schermen zodat met zekerheid geen voortplantende alpenwatersalamanders geschaad worden als men na april wil dempen. De weg gevangen dieren worden direct op dezelfde dag overgebracht naar nieuw compensatiegebied in grasland ter hoogte van de Schietbaan 10 in Rucphen in de vorm van een amfibiepoel met een oppervlakte van 270 m². Daarbij is voldoende overwinteringsgebied rondom deze poel aanwezig in de vorm van bosgebied. Ook dienen juvenielen die binnen het plangebied verblijven, maar wel buiten de voortplantingswateren, te worden weggevangen en verplaatst naar het nieuwe compensatiegebied. De werkzaamheden kunnen dan ook niet plaatsvinden voordat de aanwezige juveniele dieren op het land en de dieren en larven in de voortplantingswateren zijn weggevangen en verplaatst naar de compensatiepoel. Daarnaast dient het plangebied gedurende de uitvoering van de werkzaamheden middels maatregelen zoals amfibieschermen, controles, gescheiden te blijven van het overige leefgebied van de alpenwatersalamander. Daarnaast dient, in het kader van de werkzaamheden en aanwezige soorten, jaarlijkse monitoring plaats te vinden voor een periode van drie jaar om het effect van de compensatiepoel als voortplantingswater voor de alpenwatersalamander en de nabije omgeving als overwinteringsgebied te waarborgen. Ook dienen door deze jaarlijkse monitoring de voortplantingswateren en overwinteringsgebied op en rondom de kazerne gewaarborgd te blijven.

Indien blijkt dat de mitigerende maatregelen niet het gewenste effect hebben op de lokale staat van instandhouding van de alpenwatersalamander, kan RVO alsnog aanvullende maatregelen bijtijds opleggen. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften o tot en met s opgenomen.

Bij de noordelijke retentievijver wordt de verwijderde beplanting van circa 75 m² gecompenseerd door het aanbrengen van circa 100 m² aan nieuwe bomen en struikgewas rondom het nieuwe parkeerterrein. Ook worden er extra schuilmogelijkheden voor de alpenwatersalamander gerealiseerd door het plaatsen van takkenrillen, stenenhopen, boomwortels, boomstronken en houtstapels, zodat er altijd voldoende geschikt overwinteringshabitat rondom de retentievijver aanwezig is.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wel dient u ook het plangebied te onderzoeken op aanwezige juvenielen en deze te vangen en te verplaatsen naar het overwinteringsgebied op Rucphen. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing voorschrift l opgenomen. Door de aanleg van een amfibiepoel en aanwezigheid van overwinteringsgebied op Rucphen gaat u ervan uit dat voldoende nieuw geschikt leefgebied aanwezig blijft met de bijbehorende functies voor de alpenwatersalamander en blijft de functionaliteit van verblijfplaatsen behouden voor deze soort.

De werkzaamheden worden volgens uw planning uiterlijk 1 maart 2024 afgerond. Tot die tijd zal het werkgebied als leefgebied voor de alpenwatersalamander niet geschikt zijn en vindt het weghalen en vernietigen van verblijf- en rustplaatsen en foerageergebied plaats.

Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief leefgebied dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van het leefgebied met daarbij overwinterings- en voortplantingswateren voor de aanwezige populatie van de alpenwatersalamander.

Door de werkzaamheden gaat het grootste gedeelte van het essentieel overwinteringsgebied en voortplantingswateren van de alpenwatersalamander permanent verloren en worden voortplantingsplaatsen vernield. Er is dan ook sprake van een overtreding van artikel 3.10 lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding alpenwatersalamander

De landelijke instandhouding van de alpenwatersalamander is beoordeeld als 'zeldzaam met een licht toenemende populatietrend', RAVON, 2021.

In de omgeving van Roosendaal komt de alpenwatersalamander vrij algemeen voor. Het zwaartepunt van de verspreiding van alpenwatersalamander ligt onder andere in Noord-Brabant en Limburg. Verwacht wordt dat de situatie voor de alpenwatersalamander binnen en in de omgeving van Roosendaal niet afwijkt van de landelijke trend in de verspreiding, populatieomvang, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief. Zodoende wordt de regionale en lokale staat van instandhouding ingeschat als gunstig.

De functionaliteit van de overwinteringsplaatsen en voortplantingswater van de alpenwatersalamander blijft door uw aanpak gegarandeerd. De gunstige staat van instandhouding van de alpenwatersalamander komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Instandhouding van de eekhoorn

Artikel 3.10, lid 1 van de Wet natuurbescherming

In het plangebied is één nest van een eekhoorn aangetroffen. Het nest bevindt zich in een conifeer op het perceel Parabaan 16. Vermoedelijk is dit nest een oud reservenest, omdat het nest uit elkaar valt en geen recente gebruikssporen bevat. Het aangetroffen eekhoornnest maakt onderdeel uit van het territorium van eekhoorn die het kraamnest in het Burgermeester Godwaldtpark heeft. Het reservenest ligt op circa 450 meter van het kraamnest buiten het plangebied. De eekhoorn gebruikt het plangebied ook als foerageergebied, met name rondom het perceel Parabaan 16 en de groenstrook langs de Burgermeester Schneiderlaan.

Door de werkzaamheden zal één eekhoornnest en circa 3500 m² foerageergebied van de eekhoorn verdwijnen. De eekhoorn gebruikt dit nest incidenteel als reservenest. Dit nest bevat geen stoffering en de conditie van het nest is niet goed. Het foerageergebied binnen het plangebied betreft circa 0,35 hectare geschikt foerageergebied voor de eekhoorn. Echter binnen een straal van 450 meter rondom het kraamnest bevindt zich het Burgemeester Godwaldt park dat circa 7 hectare geschikt foerageergebied bevat wegens aanwezigheid van vruchtdragende bomen

zoals eik en beuk. Migratie vindt plaats tussen de nestplaatsen en foerageergebied en tussen nestplaatsen zelf, binnen en in de omgeving van het plangebied. Het reservenest binnen het plangebied bevindt zich aan de rand van het territorium van deze eekhoorn. Het nest valt haast uit elkaar en de eekhoorn is met name actief in en rondom het Burgermeester Godwaldtpark waar zich het kraamnest bevindt.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de eekhoorn tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in Hoofdstuk 6, op pagina 21, 22, 23, 24 en 25 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Engelbrecht van Nassaukazerne, Roosendaal' van 26 januari 2022. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden in de directe omgeving vier nestkasten voor eekhoorn opgehangen aan bomen op de kazerne, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze nestkasten worden op minimaal drie meter hoogte geplaatst op beschutte plekken die aansluiting hebben op andere bomen, vegetatie en/of takken. Ook zullen de nestkasten op een donkere plek worden opgehangen, dus niet in de buurt van een kunstmatige lichtbron zoals een lantaarn. De nestkasten worden opgehangen op locaties die gehandhaafd blijven en waar geen bomenkap zal plaatsvinden.

Met het realiseren van nieuw overwinteringsgebied voor alpenwatersalamander ontstaat er ook nieuw foerageergebied voor eekhoorn. Om dit foerageergebied geschikt(er) te maken voor eekhoorn blijven vruchtdragende boomsoorten zoals hazelaars, eik, beuk en tamme kastanjes behouden of worden, wanneer dit niet mogelijk is, opnieuw aangeplant.

Door bovenstaande maatregelen op de kazerne blijven altijd voldoende nestplaatsen en foerageergebied aanwezig. Door de te nemen voorzorgsmaatregelen, zoals werken in de minst kwetsbare perioden en het tijdig plaatsen van alternatieve nestplaatsen, blijven negatieve effecten op eekhoorn tot een minimum beperkt.

Door de werkzaamheden neemt echter wel een reservenest en een gedeelte van het leefgebied van de eekhoorn af. Er is dan ook sprake van een overtreding van artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding eekhoorn

Eekhoorns komen voor in gemengd bos, maar ook in loof- en naaldbos. Daarnaast ziet men ze ook in tuinen, parken of houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bomenrijk bebouwd gebied voor. Hun voortplantingsnest bestaat uit een stevig gestoffeerd nest. De eekhoorn komt vooral voor in Drenthe, Overijssel, Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en de duinen. De landelijke staat van instandhouding van de eekhoorn is onbekend. Wel is er in de periode 1996-2017 een afnemende trend waargenomen. In de omgeving van Roosendaal komt de eekhoorn vrij algemeen voor. In de bosgebieden is echter ook sprake van een negatieve trend. Verwacht wordt dat de situatie voor de eekhoorn rond menselijke bebouwing gunstiger is dan midden in het bos (Van Norren, 2019). Zodoende wordt de lokale staat van instandhouding ingeschat als gunstig.

De gunstige staat van instandhouding van de eekhoorn komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Er zijn geen alternatieve mogelijkheden voor wat betreft de locatie van de ingreep. De werkzaamheden omvatten ingrepen op de Engelbrecht van Nassaukazerne en zijn daarom locatie gebonden.

Er zijn geen mogelijkheden voor een alternatieve inrichting van de werkzaamheden aan het kazerneterrein die geen (tijdelijke) effecten op de alpenwatersalamander en eekhoorn teweegbrengen. Een alternatieve inrichting heeft zodoende geen meerwaarde voor de alpenwatersalamander en eekhoorn en is bovendien zeer kostenverhogend. De kazerne is gesitueerd in het stedelijk gebied van Roosendaal en wordt omringd door wegen. Gezien deze beperkte ruimte is er geen mogelijkheid om beschikbare ruimte voor de nieuwe ontwikkelingen buiten het huidige terrein te zoeken.

De gekozen werkwijze, waarbij voorzorgsmaatregelen worden getroffen voor de alpenwatersalamander, eekhoorn en vogels, zorgt ervoor dat de effecten op deze beschermde soorten zo minimaal mogelijk zijn.

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de alpenwatersalamander, de kraamperiode van de eekhoorn en de broedperiode van vogels.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de alpenwatersalamander en de eekhoorn zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.10, lid 2 van de Wet natuurbescherming 'in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het gebied of het gebouwde'.

Defensie is van plan meerdere ruimtelijke ontwikkelingen te laten plaatsvinden op het terrein van de Engelbrecht van Nassaukazerne, zodat een aantal problemen of risico's op het gebied van huisvesting, beveiliging en infrastructuur worden weggewonnen.

Zo zal het bestaande hekwerk rondom de kazerne worden aangepast en uitgebreid, om daarmee te voldoen aan het huidige veiligheidsbeleid. Ter plaatse van de zuidelijke parkeerplaats is huisvesting/nieuwbouw gepland vanwege de komst van een extra regiment van speciale eenheden naar de EvN-kazerne.

Daarnaast is er een probleem met de capaciteit van de stroomvoorziening op de EvN-kazerne. De elektrotechnische installatie op de EvN-kazerne is gebaseerd op de energiebehoefte zoals deze in 2000 was vastgelegd. Sindsdien zijn er meerdere gebouwen bijgekomen, waardoor er voor sommige locaties met aggregaten wordt gewerkt. Om dit probleem op te lossen moet de nodige bekabeling worden aangelegd.

Tenslotte wordt er parkeergelegenheid gerealiseerd op het noordelijke perceel en het perceel Parabaan 16 om de parkeergelegenheid op de kazerne te vergroten. Op dit moment is er geen voldoende parkeergelegenheid en de uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen is daarom nodig zodat de kazerne goed kan functioneren. De voorgenomen parkeerterreinen zijn gesitueerd nabij de (hoofd)ingang van de kazerne. Dit draagt bij in het naar voren halen van het parkeren op de kazerne om zo minder verkeersbewegingen elders op de kazerne te hebben.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het gebied of het gebouwde' voldoende is om de negatieve effecten op de alpenwatersalamander en de eekhoorn, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Gesignaleerde soorten

U heeft ervoor gekozen om geen ontheffing aan te vragen voor broedvogels binnen het plangebied, omdat u ervan uitgaat dat door de mitigerende maatregelen zoals weergegeven in hoofdstuk 6, paragraaf 6.1.2 onder het kopje voorzorgsmaatregelen en fasering, er geen negatief effect zal optreden voor broedvogels. Door de mitigerende maatregelen worden de negatieve effecten voor 100% gemitigeerd en daarmee wordt volgens u de Wet natuurbescherming niet overtreden.

U wordt er, wellicht ten overvloede, op gewezen dat u, wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden (andere) verbodsbepalingen ten aanzien van de in onderliggend besluit van toepassing zijnde dan wel andere soorten dreigt te overtreden, de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze verboden soorten dient aan te vragen.

Figuur 1.1 Voorgenomen werkgebied: Het te plaatsen hekwerk (rode lijn) rondom de EvN-kazerne, het perceel Parabaan 16 (rode stippellijn), tracé elektriciteitsnetwerk (gele lijn), nieuwbouw (rood gearceerd) en het noordelijke perceel (blauw omlijnd). Bron kaartondergrond: Geodata.

Figuur 1.2 Impressie van het hekwerk langs de achtertuinen van de particuliere woningen aan de Kortendijksestraat.

6. Maatregelen

6.1 Maatregelen

6.1.1 Algemeen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van eekhoorn, alpenwatersalamander en vogels.
3. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoelt om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
4. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
5. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten - zoals nesten van vogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

6.1.2 Voorzorgsmaatregelen en fasering

6. Bij de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van alpenwatersalamander, de kraamperiode van eekhoorn en broedperiode van vogels door onderstaande fasering te volgen.
7. In de winterperiode 2021/2022 wordt alle bovengrondse vegetatie verwijderd om het projectgebied zoveel mogelijk ongeschikt te maken voor broedende vogels. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 1. Het gebruik van grond berijpende voertuigen en machines moet voorkomen worden i.v.m. overwinterende alpenwatersalamanders onder de grond. Het verwijderen van bovengrondse vegetatie dient daarom handmatig te gebeuren.
 2. Bij het verwijderen van de vegetatie blijft de grond ongeroerd. Stronken en strooisellaag blijven intact om aanwezige overwinterende alpenwatersalamanders niet te schaden.
 3. Schuilplekken zoals aanwezige boomstronken, takkenbossen, steenhopen etc. die aanwezig zijn, mogen niet verwijderd worden i.v.m. overwinterende alpenwatersalamanders.
 4. Het eekhoornnest mag enkel verwijderd worden als deze door een ecooloog gecontroleerd is op aanwezigheid van eekhoorn en pas wanneer hiervoor ontheffing is verleend.

8. Voorafgaand aan het dempen van de voorplantingswateren en na de winterrust van alpenwatersalamanders worden alpenwatersalamanders in de te dempen voortplantingswateren weggevangen. In het geval van de noordelijke retentievijver wordt het te dempen gedeelte middels een dam gescheiden van de rest van de vijver, om zo enkel de alpenwatersalamanders weg te vangen die nog aanwezig zijn in het te dempen gedeelte. De geschikte periode om alpenwatersalamanders weg te vangen eind maart/begin april, mits de wateren ijsvrij zijn. Gevangen alpenwatersalamanders worden uitgezet in de nieuw aangelegde poel op de Rucphense heide.
9. Direct na het weggevangen van alpenwatersalamanders (nog diezelfde dag) dienen de voortplantingswateren gedempt te worden. Hierbij worden de wateren voorafgaand aan het dempen leeggepompt. De pomp dient hierbij uitgerust te zijn met een fauna sparende voorziening zodat dieren niet in de pomp worden gezogen. Ook na april is mogelijk om de wateren te dempen mits de voortplantingswateren kort voorafgaand aan het afvangen zijn afgeschermd met amfibieën-schermen zodat met zekerheid geen voortplantende alpenwatersalamanders geschaad worden als men na april wil dempen.
10. Vanaf 1 mei 2022, het moment dat alpenwatersalamander in voortplantingswateren aanwezig is, kan de rest van de bodem en het groen verwijderd worden.
11. Bovenstaande werkzaamheden worden onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder uitgevoerd.

6.1.3

Realiseren vervangend leefgebied alpenwatersalamander

12. Vortplantingswater Rucphen: In grasland ter hoogte van de Schietbaan 10 in Rucphen wordt voorafgaand aan het dempen van de voortplantingswateren (in de winterperiode 2021-2022) nieuw oppervlaktewater gerealiseerd in de vorm van een amfibiepoel met een oppervlakte van 270 m² (zie bijlage 3). De nieuwe poel heeft de volgende eigenschappen:
 1. De nieuw te graven poel heeft een waterdiepte tussen de 50-150 centimeter, zodat de diepere delen 's winters niet bevriezen.
 2. De bodem wordt afgedekt met kleilaag om te voorkomen dat de poel niet te vaak droogvalt. Het grondwaterpeil ligt namelijk laag en de ondergrond bestaat uit zand waardoor water snel de grond in trekt.
 3. De oevers worden schuin afgegraven (glooiende oever) zodat alpenwatersalamanders de wateren kunnen verlaten (talud van 1:2 tot 1:3). Specifiek wordt de oever van de noordzijde zeer flauw aangelegd (talud van 1:5 tot 1:10) zodat ondiepe oeverzones ontstaan die intensief door de zon worden beschenen.
 4. Watervegetatie van de te dempen voortplantingswateren wordt verplaatst naar de nieuwe poel om deze geschikter te maken voor alpenwatersalamander.
13. Overwinteringsgebied Rucphen: Rondom de nieuw te graven poel is reeds geschikt overwinteringsgebied aanwezig in de vorm van bosgebied (zie bijlage 3).
14. Overwinteringsgebied bij de noordelijke retentievijver: Het verlies aan opgaande beplanting (circa 75 m²) wordt gecompenseerd door het aanbrengen van nieuwe beplanting. Op basis van het huidige structuurplan gaat het om circa 100 m² aan nieuwe beplanting (bomen en struikgewas) rondom het nieuwe parkeerterrein (zie bijlage 3). Deze nieuwe beplanting wordt in het voorjaar 2022 aangebracht. De exacte soortsamstelling van het plantmateriaal is nog onbekend. Aanvullend worden extra schuilmogelijkheden gerealiseerd door het plaatsen van takkenrillen, stenenhoppen, boomwortels/stronken en/of houtstapels zodat er per direct geschikt overwinteringshabitat voor alpenwatersalamander aanwezig is. Hiervoor kan het gekapte hout uit de bestaande houtwallen/perceel Parabaan 16 gebruikt worden om enkele takkenrillen, boomstronken en houtstapels aan te brengen. Op deze manier blijft te allen tijde voldoende overwinteringsgebied rondom de retentievijver aanwezig.

6.1.4 Realiseren vervangend leefgebied eekhoorn

15. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden vier nestkasten voor eekhoorn opgehangen aan bomen in de directe omgeving (zie bijlage 3). Hierbij worden de volgende voorwaarden aangehouden:
 1. De eekhoornkasten worden op minimaal drie meter hoogte geplaatst.
 2. De eekhoornkasten worden geplaatst op beschutte plekken die aansluiting heeft op andere bomen/vegetatie/takken. Dus niet aan een alleenstaande kale boom.
 3. De eekhoornkasten worden op een donkere plek opgehangen, niet onder invloed van een kunstmatige lichtbron zoals een lantaarn.
 4. De gekozen locatie/bosje waar de nestkasten geplaatst worden, is afgestemd met het groenbeheerteam van de kazerne. Het betreft een locatie die gehandhaafd blijft en waar geen bomenkap plaatsvindt.
16. Nieuw foerageergebied wordt gerealiseerd door het te realiseren overwinteringsgebied van alpenwatersalamander ook geschikt te maken voor eekhoorn door het behouden of het aanplanten van vruchtdragende bomen zoals hazelaar, eik, beuk en tamme kastanje.

6.1.5 Monitoring nieuw gegraven poel Rucphense heide

17. Om het gebruik van de nieuw te graven poel op de Rucphense heide door alpenwatersalamander te onderzoeken, vindt een monitoring plaats. Uit de monitoring moet blijken of de poel succesvol functioneert als voortplantingswater. Tijdens de monitoring dient dan ook onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van eitjes en/of larven van alpenwatersalamander. Dit is mogelijk middels schepnetonderzoek tijdens twee veldbezoeken in de periode juni t/m augustus. De monitoring vindt plaats voor een periode van drie jaar, startend vanaf het eerstvolgende voortplantingsseizoen na realisatie. Conform de huidige planning start de monitoring juni t/m augustus 2022. De resultaten van de monitoring worden jaarlijks verwerkt in een notitie en gedeeld met RVO. De monitoring kan in overleg met RVO eerder beëindigd worden op moment dat voortplanting door alpenwatersalamander is vastgesteld.

6.2 Locatie maatregelen

In bijlage 3 is een overzicht gegeven van de locaties waar het vervangende leefgebied wordt gerealiseerd en waar de nestkasten voor eekhoorn worden opgehangen.

6.3 Effectiviteit maatregelen

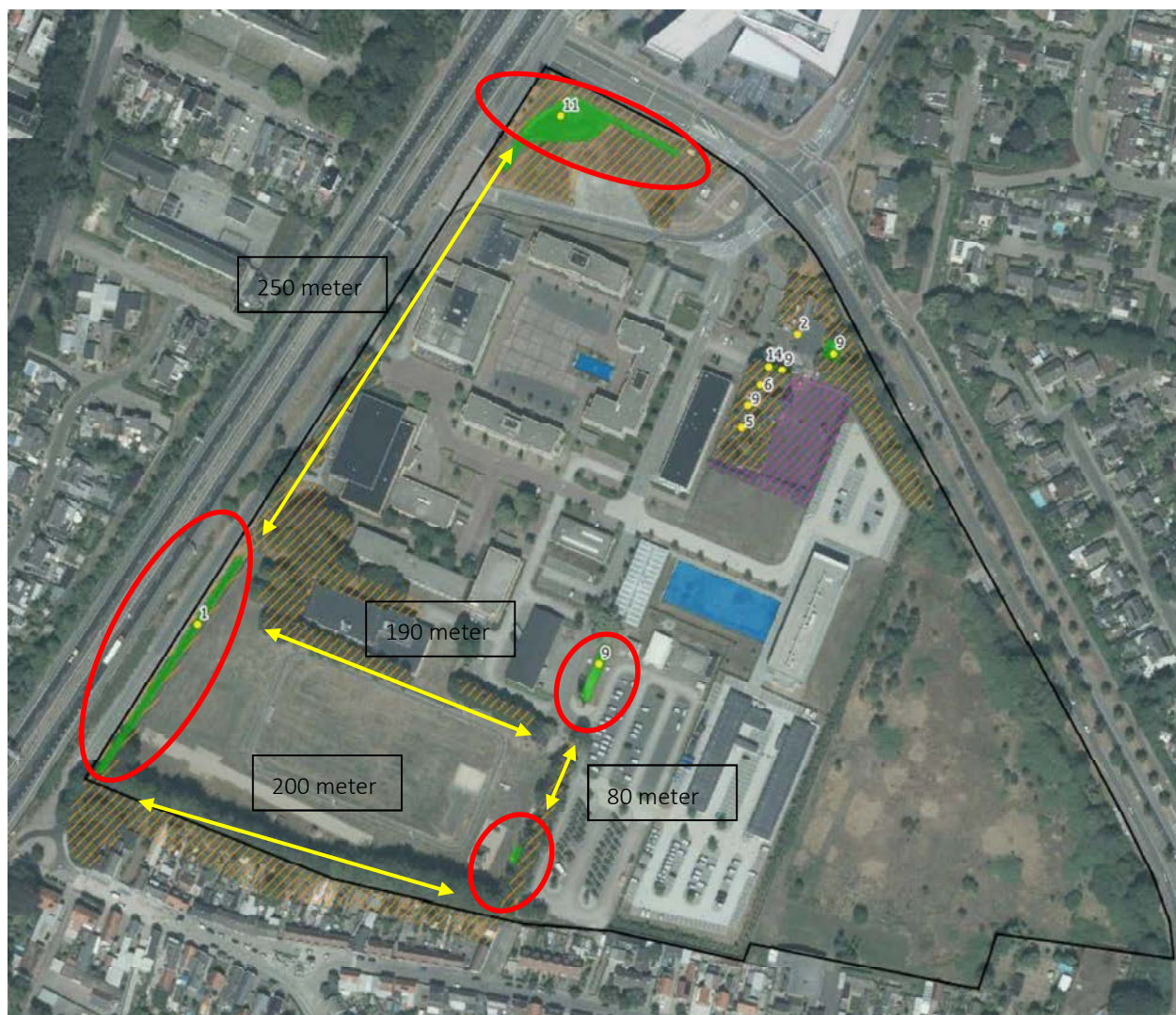
De maatregelen worden effectief geacht, omdat deze gebaseerd zijn op het kennisdocument van de kamsalamander⁷ (BIJ12, 2017) en op grond van kennisbronnen bij gespecialiseerde organisaties zoals Ravon en de Zoogdiervereniging worden uitgevoerd.

Motivatie gekozen compensatie alpenwatersalamander

De kazerne is gesitueerd in het stedelijk gebied van Roosendaal en wordt het omringd door wegen. Door deze geïsoleerde ligging betreft de populatie alpenwatersalamanders vermoedelijk een geïso-

⁷ Alpenwatersalamander heeft geen kennisdocument, maar heeft een vergelijkbare levenswijze als kamsalamander.

Notitie

Figuur 1 De waterpartijen die behouden blijven (rood omcirkeld) voor alpenwatersalamander en waartussen uitwisseling (mogelijke routes en afstanden zijn met gele pijlen aangegeven) kan plaatsvinden.

4. In hoofdstuk 6.1 van het activiteitenplan staat dat ook rekening wordt gehouden met broedende vogels, maar tegelijkertijd staat in de planning dat struiken en dergelijke worden verwijderd om broedende vogels te voorkomen. Kunt u aangeven hoe u de aanwezigheid van broedende vogels gaat monitoren?

Voor het broedseizoen is opgaande vegetatie verwijderd om vestiging van broedende vogels te voorkomen. Bij het verwijderen van de opgaande vegetatie is een ecooloog ter plaatse geweest die de werkzaamheden heeft begeleid en een broedvogelcheck heeft gedaan. Bij elke nieuwe locatie waar nog werkzaamheden worden uitgevoerd vindt steeds voorafgaand aan de start een broedvogelcheck plaats. Op deze manier wordt geborgd dat bij uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met eventueel aanwezige broedende vogels.